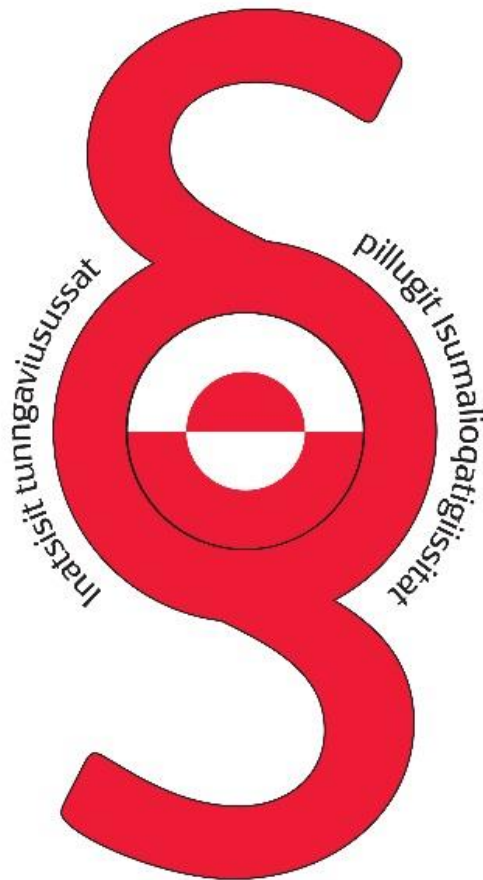

ÅRSRAPPORT 2018

Forfatningskommissionen maj 2019

Indholdsfortegnelse

Forord	3
Præsentation af Forfatningskommissionen	4
Opgaver og ressourcer.....	5
Sekretariatets medarbejdere	6
Økonomi.....	7
Mødeaktiviteter	8
Midlertidig indstilling af mødeaktiviteter	10
Borgerinddragelse	11
Folkeoplysnings- og informationsindsats.....	12
Afsluttende bemærkninger	13

Tukummeq Qaavigaq tænder en lampe, 21.december 2017. Foto: Else Olsvig.

Forord

Forfatningskommissionen fremlægger hermed årsrapporten for 2018.

Nærværende årsrapport behandler i store træk forhold af almen betydning for offentligheden. Den indeholder således blandt andet en præsentation af kommissionen, beskrivelse af mødeaktiviteterne, samt udpluk af Sekretariatets arbejde.

Kommissionen er det forum, hvor et udkast til en grønlandsk forfatning bliver udformet. Det bliver første gang Grønland skal gennemgå en demokratisk forfatningsproces, hvor folket tages med på råd. Med nærværende årsberetning er det kommissionens forhåbning, at offentligheden derved får et mere sammenhængende kendskab til kommissionens virke.

Nyvalget til Inatsisartut i foråret 2018 bevirkede at kommissionens arbejde midlertidigt blev sat i bero og indstillet for resten af året. Set i forhold til Kommissionens korte virke og arbejdsperiode i 2018, er indholdet i denne årsrapport derfor mere sparsom i forhold til tidligere år.

Efter nyvalget til Inatsisartut har Naalakkersuisut brugt resten af 2018 til at evaluere arbejdet i Forfatningskommissionen. Af den årsag har Kommissionens aktiviteter som nævnt været indstillet for den resterende del af året, mens sekretariatet indtil årets udgang har varetaget administrative opgaver med hjemmel i kommissionens hidtidige beslutninger og aktivitetsplaner.

Doris J Jensen, forkvinde

Nationaldag 21. Juni 2018, Nuuk. Foto: Else Olsvig.

Præsentation af Forfatningskommissionen

Medlem af Naalakkersuisut for Selvstændighed, Udenrigsanliggender og Landbrug Suka K. Frederiksen meddelte d. 10. januar 2018 offentligheden, at Naalakkersuisut havde besluttet at ændre i kommissionens sammensætning. Som følge heraf udtrådte Mala Høy Kúko og Ane Hansen af Forfatningskommissionen. Mala Høy Kúko's udtræden skete som konsekvens af, at Atassut ikke længere var repræsenteret i Inatsisartut og Naalakkersuisut. Inuit Ataqatigiit anmodede om at indstille et nyt medlem, som kunne tiltræde i stedet for Ane Hansen.

Naalakkersuisut meddelte endvidere, at der indtil videre vil være seks medlemmer af kommissionen indtil Atassut igen kunne udpege et nyt medlem, samt at Naalakkersuisut havde besluttet at kommunerne skal tilbydes mulighed for at indstille 1 repræsentant for kommunerne, som tilforordnet medlem af kommissionen.

Ved årets start var Forfatningskommissionen således sammensat af: Forkvinde: Vivian Motzfeldt (Siumut), næstforkvinde: Mimi Karlsen (Inuit Ataqatigiit) Medlemmer: Jess Svane (Siumut), Debora Kleist (Inuit Ataqatigiit), Nivi Olsen (Demokraterne) samt Per Rosing-Petersen (Partii Naleraq). Kommissionens formandskab bestod af Vivian Motzfeldt, Mimi Karlsen og Nivi Olsen.

Ved årets start udpegede kommissionen følgende 3 tilforordnede medlemmer: Mininnguaq Kleist (Grønlands Repræsentationschef i Bruxelles), Leif Fontaine (Forhenværende formand for KNAPK) samt Karla Jessen Williamson (Doktor fra University of Saskatchewan i Canada). I midten af februar måned meddelte Jess Svane at han udtræder som medlem. Ejner Grønvold meddelte den 1. marts, at han ligeledes træder tilbage.

Fra venstre: Leif Fontaine, Per Rosing-Petersen, Jes Svane, Vivian Motzfeldt, Karla Jessen-Williamson, Debpora Kleist, Nivi Olsen, Mimi Karlsen. Foto: Else Olsvig.

Opgaver og ressourcer

Opgaverne og rammerne for kommissionens arbejde fremgår af et kommissorium udarbejdet af Naalakkersuisut.

Allerede tilbage i 2017 traf kommissionen i overensstemmelse med bemyndigelsen hertil, beslutning om at udarbejde et udkast til en forfatning der skal træde i kraft, når Grønland danner sin egen selvstændige stat. Arbejdet hermed fortsatte i 2018.

Det er magtpålgende for kommissionen at understrege, at processen med at udforme folkets demokratiske forfatning tager sit udgangspunkt i folkets stemme og ønsker og at det civile samfund og borgerne engageres og inddrages i landets fremtid. Det er vigtigt at sikre, at det grønlandske folk får en forfatning, vi alle kan samles om og at vi fremover har en grønlandsk forfatning, som er os nærværende og som vi føler er vort eget.

Diskobugten. Foto: Else Olsvig.

Sekretariatet for Forfatningskommissionen

Kommissionen bliver i sit arbejde betjent af et sekretariat. Sekretariatsbistanden omfatter blandt andet udarbejdelse af selve forfatningsudkastet, rådgivning og servicering af kommissionen, mødeforberedelse og - opfølgning, samt formidlingsopgaver.

Ved årets afslutning bestod sekretariatets medarbejdere af: Sekretariatschef Johan Lund Olsen, afdelingschef Jakob Møller Lyberth, informationsmedarbejder Else Olsvig, AC-fuldmægtig Axel Ingemann Jeremiassen, samt kontorfuldmægtig Mia Sandgreen.

Kontorfuldmægtig Sussi Berthelsen fratrådte sin stilling med udgangen af august måned og i stedet tiltrådte pr. 1. november ovennævnte Mia Sandgreen.

Herudover var kandidatstuderende ved Ilisimatusarfik Angutivaraq Tønnesen tilknyttet som studentermedhjælper. En anden kandidatstuderende fra Ilisimatusarfik Vivi Noahsen var kortvarigt tilknyttet sekretariatet.

I forbindelse med oversættelsesopgaver af især engelsksprogede tekster og publikationer har Kelly Berthelsen været fast oversætter.

I perioden 1. januar – 10. september 2018 havde sekretariatet til huse i midlertidige lejede kontorlokaler (Samuel Kleinschmidtsvej 15, st.), indtil sekretariatet kunne flytte ind i mere egnede kontorlokaler på adressen Noorlernut 4, stuen - ved siden af Nuuk's forsamlingshus.

Forfatningskommissionens logo. Foto: Else Olsvig.

Økonomi

Midler til kommissionens aktiviteter og til sekretariatets bistand i 2018 udgjordes af en driftsbevilling på finansloven (hovedkonto 27.03.01).

Bevillingen for 2018 udgjorde samlet 5.526.000 kroner, fordelt på lønudgifter for sekretariatet og øvrige udgifter. Med betegnelsen ”øvrige udgifter” menes fortrinsvis udgifter, der er forbundet med udadvendte aktiviteter.

Som følge af bl.a. nyvalg til Inatsisartut i 2018 og der hen imod slutningen af året endnu ikke var udpeget en ny kommission af Naalakkersuisut, blev det klart, at den samlede bevilling for året ikke kunne nå at blive anvendt. Af den årsag ansøgte Naalakkersuisut om en tillægsbevilling til Finans- og Skatteudvalget om overførselsret af uforbrugte midler bevilget for 2018. Udvalget godkendte ansøgningen d. 12. december 2018 (Sags.nr. 01.31.06/18 – 00826) og derved kunne hensatte midler svarende til 1.321.660 kr overføres til 2019.

Den samlede bevilling for finansåret 2017 (5,5 mio. kr.) blev heller ikke opbrugt ved udgangen af 2017 og med Finans- og Skatteudvalgets godkendelse blev disse ikke forbrugte midler på knap 3,5 millioner kroner således overført til 2018. (Sags.nr. 01.31.06/17-00773).

Foto: Else Olsvig.

Borgmester Palle Jeremiassen taler under Forfatningskommissionens seminar i Ilulissat feb. 2018. Foto: Else Olsvig.

Mødeaktiviteter

Forinden nyvalg til Inatsisartut i 2018 blev udskrevet nåede Kommissionen at afholde fire (4) ordinære møder, et planlægningsseminar samt to (2) borgermøder.

På det første møde, der fandt sted d. 11. januar, blev kommissionen enige om, at genoptage forfatningsarbejdet og hvor også et udkast til det kommende halve års mødekalender blev forelagt og godkendt.

På det ordinære møde d. 17. januar tiltrådte Debora Kleist (Inuit Ataqatigiit) som nyt medlem i i kommissionen i stedet for Ane Hansen. På mødet blev der endvidere truffet beslutning om, at Karla Jessen Williamson, Ejnar Grønvold, Mininnguaq Kleist og Leif Fontaine skulle tilspørges om de kunne være interesseret i at bidrage til kommissionsarbejdet som tilforordnede medlemmer.

En forretningsorden for kommissionen blev vedtaget. Samtidig blev der truffet beslutning om, at følgende to arbejdsgrupper under kommissionen skulle nedsættes: 1) Arbejdsgruppen vedrørende statsforfatningsret, folkeret og finanser og 2) Arbejdsgruppen vedrørende menneske- og borgerrettigheder, samt kultur. Endvidere besluttedes det, at der skulle udarbejdes underkommissorier for arbejdsgruppernes virke.

Til brug for det videre arbejde orienterede sekretariatet om, at der var indsamlet materiale om de nordiske landes forfatninger og organiseringsprincipperne heri, at der var lavet forslag til en indholdsfortegnelse til betænkningen, at en udkast til en disposition til Grønlands kommende

forfatning var udarbejdet, at relevante og væsentlige FN-resolutioner og konventioner om folkenes selvbestemmelsesret var blevet indsamlet og systematiseret, samt at materiale og indhold til kommissionens kommende hjemmeside allerede var under udarbejdelse.

En liste over sagkyndige eksperter og ressourcepersoner som kommissionen kunne invitere til kommissionsarbejdet, blev endvidere udleveret.

På det ordinære møde d. 7. februar blev planerne for kommissionens kommende aktiviteter drøftet. På mødet blev endvidere rejst spørgsmålet om etablering af et særlig ungdomsudvalg under kommissionens regi.

Forinden det ordinære møde og seminar i Ilulissat i dagene 16.-19. februar 2018 opfordrede formanden endvidere til, at medlemmerne gør sig overvejelser over hvem de vil indstille til hhv. formand og næstformand for de to respektive arbejdsgrupper.

I dagene 16.-19. februar 2018 blev der i Ilulissat som nævnt afholdt et ordinært møde, et seminar, samt afholdt et borgermøde. Til mødet og seminaret deltog Karla Jessen Williamson samt Leif Fontaine som tilforordnede medlemmer, mens Mininnguaq Kleist p.gr.a. andre gøremål havde meldt afbud.

Til arbejdsgruppen vedrørende statsforfatningsret, folkeret og finanser blev følgende medlemmer udpeget; Nivi Olsen (som formand for arbejdsgruppen), Per Rosing-Petersen samt Mininnguaq Kleist.

I arbejdsgruppen vedrørende menneske- og borgerrettigheder, samt kultur blev følgende medlemmer; Mimi Karlsen (som formand for arbejdsgruppen), Debora Kleist, Leif Fontaine samt Karla Jessen Williamson.

De vigtigste overskrifter under seminaret som afholdtes i forlængelse af det ordinære møde omhandlede forfatningskommissionens arbejdsprogram for perioden 2018-2020 og som konsekvens heraf, at der burde fremsendes en ansøgning til Naalakkersuisut; om dels en forlængelse af tidsrammen for kommissionsarbejdet samt afsættelse af de nødvendige finanslovsmidler til arbejdet udover 2018, samt spørgsmålet om hvordan og hvorledes man kan skabe de bedst mulige rammer for en tidlig og informeret inddragelse af den grønlandske befolkning. Til sidst nævnte havde seniorprojektleder Søren Gram fra Fonden Teknologirådet et oplæg og foredrag om erfaringer og nye metoder til bedre og optimal borgerinddragelse i Danmark.

En plan for borgerinddragelse blev endvidere forelagt og i den forbindelse blev en partnerskabsaftale mellem Avannaata Kommunia og kommissionen underskrevet. Intentionen er at der skal indgås lignende aftaler med de øvrige kommuner, således at man med bistand og hjælp fra kommunerne tættere kan inddrage og involvere borgerne i forfatningsarbejdet.

I forhold til folkeoplysnings- og informationsindsatsen blev arbejds sproget livligt drøftet og debatteret under seminaret. Til slut blev kommissionen enige om, at det primært bør være det grønlandske sprog der skal anvendes, dog således at der i forbindelse med borgermøder og lignende altid skal være mulighed for simultan tolkning fra grønlandsk til dansk, og omvendt. Det skal endvidere nævnes, at etiske retningslinjer i forbindelse med oplysnings- og informationsindsatsen og i forhold til borgerinddragelsen blev forelagt for kommissionen.

Qajaq stativ i Ilulissat. Foto: Else Olsvig.

Midlertidig indstilling af mødeaktiviteter

Som tidligere omtalt blev kommissionens arbejde indstillet og sat i bero som følge af udskrivelse af nyvalg til Inatsisartut d. 5. marts 2018.

Efter nyvalget til Inatsisartut har Naalakkersuisut, som også omtalt tidligere, brugt resten af 2018 til at evaluere arbejdet i Forfatningskommissionen. Af den årsag har kommissionens aktiviteter været indstillet for den resterende del af året.

Borgerinddragelse

I forlængelse af mødet og seminaret i Ilulissat blev der om aftenen d. 19. februar afholdt et borgermøde i Perorsaanermik Ilinniarfik, Socialpædagogisk Seminarium. Efter gruppearbejde fik fremmødte borgere lejlighed til i plenum at fremføre resultaterne af gruppearbejdet og hvor bl.a. tanker og visioner for fremtiden blev præsenteret.

I forbindelse med at tilforordnet medlem Karla Jessen Williamson var i Nuuk, blev der arrangeret et foredrag i Katuaq med oplæg fra Karla og kommissionsformanden. Efterfølgende var der mulighed for spørgsmål og meningstilkendegivelser med fokus på folks rettigheder.

Med udskrivelse af nyvalget til Inatsisartut blev de aktuelle planer for borgerinvolvering og borgerinddragelse imidlertid indstillet og der blev således ikke arrangeret flere borgermøder i den resterende del af 2018.

Forfatningskommissionen afholdte et borgermøde i Ilulissat i februar 2018. Foto: Else Olsvig.

Folkeoplysning- og informationsaktivitet

Sekretariatets medarbejdere har i den mellemliggende periode, hvor kommissionens virke har været indstillet, været optaget af flere opgaver med hjemmel i kommissionens hidtidige beslutninger og aktivitetsplaner.

Således er der udarbejdet udkast til flere folkeoplysningspjecer, mens arbejdet med design af hjemmesiden og dens indhold ligeledes er pågået.

I forbindelse med udarbejdelse af folkeoplysningsmateriale har sekretariatet endvidere indsamlet, systematiseret og redigeret en grønlandsk-dansk forfatningsordliste til brug for det videre arbejde. Her har Oqaasileriffik/Sprogsekretariatet været involveret.

Endelig har sekretariatet indsamlet og systematiseret en samlet oversigt over alle landes forfatninger, se <https://www.constituteproject.org>

Demonstration imod selvmord, Nuuk oktober 2018. Foto: Else Olsvig.

Afsluttende bemærkninger

Som følge af, at kommissionens aktiviteter og virke siden starten af marts måned og indtil årets udgang i 2018 har været indstillet, er indholdet af denne anden årsrapport sparsom.

Afslutningsvis vil det være naturligt at rette en tak til følgende medlemmer af Forfatningskommissionen for deres bidrag til arbejdet. Tak til Vivian Motzfeldt, Mimi Karlsen, Ane Hansen, Nivi Olsen, Jess Svane, Per Rosing-Petersen, Mala Høy Kúko samt Debora Kleist. Også en tak til følgende tilforordnede medlemmer Leif Fontaine, Karla Jessen Williamson, Ejner Grønvold og Mininnguaq Kleist.

Børn byder Ban Ki Moon velkommen til Uummannaq marts 2014. Foto: Leif Josefsen.

Adresse:

Forfatningskommissionen
Postboks 4034
Noorlernut 4, st.
DK-3900 Nuuk
Grønland

Tlf.: +299 34 66 70

E-mail adresse: tunnqavik@nanoq.gl

Hjemmeside: www.tunnqavik.gl